

Forvaltningsrevisjonsrapport - psykososialt skolemiljø

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Hitra kommune

Møtedato

13.02.2023

Saknr

01/23

Saksbehandler Ragnhild Aashaug

Arkivkode FE-217, TI-&58

Arkivsaknr 21/236 - 8

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget slutter seg til revisors vurderinger og sender over rapporten til behandling i kommunestyret med følgende anbefalinger:

1. Kommunestyret slutter seg til revisors vurderinger og anbefalinger og ber kommunedirektøren om å påse at:
 - a. Plan for "Trygt, godt og inkluderende skolemiljø" bør oppdateres i henhold til gjennomført utviklingsarbeid og implementering av praksis.
 - b. Skoleledelsen bør sikre seg at alle foresatte er informert om elevenes rett til et trygt og godt skolemiljø.
 - c. Kravet til innhold i aktivitetsplaner må sikres.
2. Kommunestyret ber kommunedirektøren orientere kontrollutvalget om status og oppfølging av vedtaket innen mai 2022.

Vedlegg

Forvaltningsrevisjonsrapport psykososialt skolemiljø

Saksopplysninger

Følgende problemstillinger er svart ut i rapporten:

- Jobber skolene forebyggende med å sikre et trygt og godt skolemiljø?
- Følger Hitra kommune opp aktivitetsplikten i opplæringsloven?

Tidligere behandlinger av saken:

Kontrollutvalget bestilte en forvaltningsrevisjon med temaet psykososialt skolemiljø den 29.11.21 (sak 41/21) og Revisjon Midt-Norge har gjennomført undersøkelsen.

Kontrollutvalget ba revisor utarbeide en prosjektplan på bakgrunn av saksfremlegget og innspill ble gitt under behandlingen av saken. Prosjektplan med problemstillinger ble lagt frem til behandling i sak 02/22, den 28.02.2022. Prosjektplanen anga følgende problemstillinger som skulle skal besvares gjennom forvaltningsrevisjonen:

1. Jobber skolene forebyggende for å sikre et trygt og godt skolemiljø?
2. Overholder skolen aktivitetsplikten i tråd med opplæringsloven og kommunens egen prosedyrer?

I prosjektplanen ble det i avgrensningen sagt at prosjektet ikke ville være en fullstendig gjennomgang av alle aspekter ved skolemiljøet, men at undersøkelsen ville gå inn på det forebyggende arbeidet og aktivitetsplikten. Avgrensningene i rapporten er de samme som beskrevet i prosjektplanen. Det kan presiseres at prosjektet er avgrenset mot det fysiske skolemiljøet, og omtaler ikke den skjerpede aktivitetsplikten som følger av Opplæringsloven § 9A-5 eller forholdet til lærernes rettsvern.

Fristen for leveranse til sekretariatet var satt til den 15.10.2022.. Sekretariatet fikk i mai melding fra Revisjon Midt-Norge om at kommunedirektøren ønsket utsatt oppstart av forvaltningsrevisjon på området siden ny kommunalsjef på området skulle starte i slutten av mai, og det var ønskelig at han var med fra starten av. Dette har derfor ført til en forsinkelse i leveransen av rapporten.

Metode

Metodene som er brukt for å svare ut problemstillingene er intervju og dokumentgjennomgang. Etter revisjonens mening gir data fra intervjuene kombinert med

dokumentasjon fra kommunen et relevant og tilstrekkelig grunnlag for å svare på problemstillingene.

Problemstillingene

- Jobber skolene forebyggende med å sikre et trygt og godt skolemiljø?
Revisors oppsummering for problemstillingen kan sammenfattes slik:
 - Det gjennomføres et systematisk arbeid, med flere tiltak for å sikre et trygt og godt skolemiljø. Det gjenstår noe arbeid med å oppdatere rutiner opp mot ny praksis.
 - Kompetanseutvikling for psykososialt skolemiljø skjer gjennom utviklingsarbeid i skolen.
 - Skolens plikt til å informere elever og foreldre om retten til et trygt og godt skolemiljø blir gjort på ulike måter. Skolen kan bli bedre til å sikre at dette gjennomføres, og å sikre seg at informasjonen når fram.
 - Muligheten elevene har til å involvere seg og påvirke sitt skolemiljø er ivaretatt gjennom klassens time og elevråd.
 - Samarbeid mellom ulike tjenester er forsøkt sikret gjennom organisatoriske endringer, og gjennom arbeidet som blir gjort av sosialfaglig rådgiver.

- Følger Hitra kommune opp aktivitetsplikten i opplæringsloven?
Revisors oppsummering for problemstillingen kan sammenfattes slik:
 - De voksne ved skolene har kompetansegrunnlag for å kunne gripe inn, men refleksjon om krenkelsesbegrepet vil fortsatt være nødvendig.
 - Både varsling og undersøkelse blir gjennomført, men rutiner for skriftlig varsling er ikke godt nok innarbeidet.
 - Revisor har gjennom å se på et utvalg aktivitetsplaner funnet at skolene må bli bedre på å sikre at alle kravene er oppfylt. Det gjelder både oppfølgingsansvar, at elever blir hørt, evaluering og dokumentert avslutning av en sak.

Revisor konkluderer med at skolene i stor grad jobber forebyggende for å sikre at elevene har et trygt og godt skolemiljø, men har følgende kommentarer:

- Plan og rutiner er etablert. Plan for “Trygt, godt og inkluderende skolemiljø” er av eldre dato og bør oppdateres.
- Utviklingsarbeidet har ført til nye rutiner, som er innført ved alle skoler. Disse har satt seg i ulik grad ved skolene, og vil kreve fortsatt oppfølging framover.
- Det kan gjøres mer for å sikre at foreldrene er tilstrekkelig informert om elevenes rett til et trygt og godt skolemiljø.

Det konkluderes med aktivitetsplikten i opplæringsloven ikke er fulgt opp godt nok på alle områder. Det gjelder spesielt kravene til aktivitetsplaner, der et utvalg av saker viser at skolene må bli bedre på å sikre at formalitetene er i orden, og at dokumentasjonen sikres for framtiden.

Revisors anbefalinger

1. Plan for “Trygt, godt og inkluderende skolemiljø” bør oppdateres i henhold til gjennomført utviklingsarbeid og implementering av praksis.
2. Skoleledelsen bør sikre seg at alle foresatte er informert om elevenes rett til et trygt og godt skolemiljø.
3. Kravet til innhold i aktivitetsplaner må sikres.

Vurdering og konklusjon

Et psykososialt skolemiljø handler enkelt sagt om hvordan ansatte og elever oppfører seg overfor hverandre, og som revisor presiserer så er det elevens egen opplevelse av det psykososiale miljøet som avgjørende. Revisors definisjon som trekkes opp for det psykososiale skolemiljøet på rapportens side 10 er godt beskrevet, og gir en god ramme for å forstå hva forvaltningsrevisjonen handler om. De valgte revisjonskriteriene underbygger dette.

Kommunedirektøren har gitt et hørings svar til rapporten, og innspillene er tatt hensyn til i rapporten.

Informasjonsgrunnlaget og valg av metode virker dekkende og relevant ut fra ressursbruk. Alle skolene er inkludert i undersøkelsen, men når det gjelder utplukk fra aktivitetsplanene til skolene så er en av skolene ikke representert. Som revisor påpeker så er det uheldig at en av skolene ikke er representert når det gjelder vurderingen av aktivitetsplanen, men det er ikke av avgjørende betydning for forvaltningsrevisjonens resultat. En anbefalingene er at kravet til innhold i aktivitetsplanene må sikres, så oppfølgingen vil bidra til en forbedring på dette feltet. Anbefalingen er litt rund, men slik sekretariatet forstår revisor så jobber kommunene med å ta i bruk ulike verktøy for å bli bedre på dette feltet, og anbefalingen kan derfor ikke være for snever.

Forvaltningsrevisjonen av det psykososiale skolemiljøet i Hitra kommune gir et godt innblikk i hvordan det arbeides med det psykososiale skolemiljøet både på skolene, på overordnet nivå og i tverrfaglig sammenheng. Etter sekretariatets vurdering så arbeider skolene i Hitra helhjertet og systematisk med å følge opp skolemiljøet. Det arbeides også godt med å sikre en felles forståelse blant de som arbeider med barn og unge om forstå hva aktivitetsplikten innebærer og forståelsen av hva psykososialt skolemiljø handler om. Det at det for eksempel drøftes på skolene hva krenkelser er, og at det følges opp med regler for inngripen, er gode eksempler.

Konklusjon: Forvaltningsrevisjonen er i samsvar med prosjektplanens problemstillinger, og gir kommunen gode skussmål for arbeidet med det psykososiale skolemiljøet. Revisors forslag til anbefalinger bør være et godt grunnlag for å løfte dette arbeidet ytterligere i riktig retning. Sekretariatet anbefaler at utvalget slutter seg til revisors anbefalinger og at utvalget oversender rapporten til behandling i kommunestyret.